

**UCHWAŁA NR LXVI/6/2023
RADY MIEJSKIEJ W MRĄGOWIE**

z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie przyjęcia dokumentu pn.: "Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015- 2018 z perspektywą do roku 2022- Raport za lata 2021- 2022".

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022r. poz. 2556 ze zm.), Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015- 2018 z perspektywą do roku 2022 - Raport za lata 2021- 2022.

2. Raport stanowi Załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mrągowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Henryk Nikonor

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO MRĄGOWO RAPORT ZA LATA 2021 - 2022

GMINA MIASTO MRĄGOWO

ul. Królewiecka 60 A

11-700 Mrągowo

www.mragowo.pl

ZAMAWIAJACY:

GMINA MIASTO MRĄGOWO

ul. Królewiecka 60 A

11-700 Mrągowo

www.mragowo.pl

WYKONAWCA:

OPTINO MARIUSZ CYBUŁKA

os. Wojska Polskiego 6/15

62 - 065 Grodzisk Wlkp.

www.optino.pl

Kierownik projektu

mgr inż. Mariusz Cybułka

Współpraca

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Mrągowie

Mrągowo, październik 2023 r.

SPIS TREŚCI:

I. WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W DOKUMENCIE	4
II. WSTĘP	5
2.1. Podstawa prawna opracowania	5
2.2. Przedmiot i zakres opracowania	5
III. CELE, KIERUNKI ORAZ ZADANIA PRZEDSTAWIONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO MRĄGOWO.....	6
IV. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY MIASTO MRĄGOWO	7
V. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	15
5.1. Zasady monitoringu	15
5.1.1. Monitoring środowiska	16
5.1.2. Monitoring programu	16
5.1.3. Monitoring odczuć społecznych	17
5.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych.....	17
VI. PODSUMOWANIE	22
VII. BIBLIOGRAFIA	23
VIII. SPIS TABEL.....	23

I. WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W DOKUMENCIE

Program Ochrony Środowiska wymusza na wszystkich uczestnikach procesów decyzyjnych i inwestycyjnych zastosowanie jednakowej terminologii dotyczącej całokształtu ochrony środowiska. Poniżej przedstawione zostały znaczenia skrótów użytych w opracowaniu.

- ♦ **CRFOP** - Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
- ♦ **EEA** - Europejska Agencja Środowiska
- ♦ **GDDKiA** - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- ♦ **GDOŚ** - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- ♦ **GIOŚ** - Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska
- ♦ **GUS BDL** - Główny Urząd Statystyczny - Bank Danych Lokalnych
- ♦ **GZWP** - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
- ♦ **IOŚ** - Inspekcja Ochrony Środowiska
- ♦ **JCWP** - Jednolite części wód powierzchniowych
- ♦ **JCWpd** - Jednolite części wód podziemnych
- ♦ **JST** - Jednostka Samorządu Terytorialnego
- ♦ **KOBIZE** - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami,
- ♦ **KPOŚK** - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- ♦ **LP** - Lasy Państwowe
- ♦ **GINA / MIASTO** - Gmina Miasto Mrągowo
- ♦ **MŚ** - Ministerstwo Środowiska
- ♦ **MPZP** - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
- ♦ **NFOŚiGW** - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- ♦ **NPRGN** - Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
- ♦ **OSO** - Obszary specjalnej ochrony ptaków
- ♦ **OZE** - Odnawialne Źródła Energii
- ♦ **PEM** - Promieniowanie elektromagnetyczne
- ♦ **PEP** - Polityka Ekologiczna Państwa 2030
- ♦ **PGN** - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
- ♦ **PGO** - Plan Gospodarki Odpadami
- ♦ **PGWWP** - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
- ♦ **PIG - PIB** - Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
- ♦ **PMŚ** - Państwowy Monitoring Środowiska
- ♦ **PONE** - Program Ograniczenia Niskiej Emisji
- ♦ **POP** - Program Ochrony Powietrza
- ♦ **POŚ** - Program Ochrony Środowiska
- ♦ **PSZOK** - Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
- ♦ **PWIS** - Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
- ♦ **RDLP** - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
- ♦ **RDOŚ** - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- ♦ **RDW** - Ramowa Dyrektywa Wodna
- ♦ **RWMŚ** - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
- ♦ **RZGW** - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
- ♦ **SOO** - Specjalne obszary ochrony siedlisk
- ♦ **SUW** - Stacja Uzdatniania Wody
- ♦ **UE** - Unia Europejska
- ♦ **UMWWM** - Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego
- ♦ **WFOŚiGW** - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- ♦ **WIOŚ** - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- ♦ **WPF** - Wieloletnia Prognoza Finansowa
- ♦ **WPGO** - Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
- ♦ **WSSE** - Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna
- ♦ **ZDP** - Zarząd Dróg Powiatowych
- ♦ **ZDW** - Zarząd Dróg Wojewódzkich
- ♦ **ZDR** - Zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
- ♦ **ZWiK** - Zakład Wodociągów i Kanalizacji
- ♦ **ZZR** - Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

II. WSTĘP

2.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.). Zgodnie z zapisami ustawy, **polityka ochrony środowiska** - czyli zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, prowadzona jest m.in. za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Przedmiotowy raport obejmuje realizację zadań na przestrzeni lat 2021 – 2022 określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022”, który przyjęty został Uchwałą Nr XVIII/8/2016 Rady Miejskiej w Mrągowie z dnia 31 marca 2016 r.

2.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest *„Raport z wykonania Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022 - Raport za lata 2021 - 2022”*.

Obowiązujące przepisy prawa nie określają wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Nie zostały również opracowane ogólne wytyczne opracowania raportu umożliwiające zachowanie układu treści i sposobu przedstawienia rezultatów z realizacji zadań ujętych w programie, obowiązujących we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. Przyjęto zatem, że raport powinien zawierać:

- ♦ charakterystykę zadań przyjętych do realizacji w okresie obowiązywania Programu,
- ♦ stopień realizacji zadań wynikających z Programu,
- ♦ wnioski odnośnie przyszłego raportowania stanu realizacji Programu.

Raport jest zatem próbą weryfikacji i wstępnej oceny jakościowej i ilościowej realizacji celów oraz zadań zapisanych w programie. Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy miasto Mrągowo, których działania były wpisane w harmonogram realizacyjny.

Niniejszy raport obejmuje lata 2021 - 2022.

W ramach opracowania założono, że kontrola wdrażania programu i oceny jego realizacji w aspekcie założonych celów opierać się będzie o:

- ♦ monitoring wdrażania programu, polegający na ocenie w zakresie:
 - ♦ określenia stopnia realizacji przyjętych celów;
 - ♦ oceny realizacji programów i projektów inwestycyjnych w ochronie środowiska;
 - ♦ określenia stopnia rozbieżności (%) pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
 - ♦ analizy przyczyn tych rozbieżności.
- ♦ monitoring skutków realizacji programu, w tym monitoring świadomości społecznej.

III. CELE, KIERUNKI ORAZ ZADANIA PRZEDSTAWIONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO MRĄGOWO

„Program ochrony środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie Miasta. Według założeń przedstawionych w niniejszym opracowaniu opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie, jakim jest Program Ochrony Środowiska, określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Sporządzony Program zawiera, między innymi, rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w mieście, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla Program Ochrony Środowiska, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego i stanu docelowego umożliwiając tym samym identyfikację potrzeb w tym zakresie. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2022 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć, jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy miasto Mrągowo do roku 2022.¹⁾

W raportowanym „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022” do realizacji przyjęto następujące zadania:

- ♦ Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej.
- ♦ Przebudowa głównego kolektora deszczowego od jez. Magistrackiego do jez. Juno.
- ♦ Przebudowa kolektora kanalizacji deszczowej od os. Mazurskiego do ul. Moniuszki.
- ♦ Budowa wylotów kanalizacji deszczowej w ul. Dziękczynnej.
- ♦ Budowa systemów podczyszczających na istniejących wylotach kanalizacji deszczowej do jez. Czos i Sutapie Małe wraz z przebudową wylotów.
- ♦ Budowa sieci kanalizacji deszczowej na os. Zatorze w Mrągowie (część północna i południowa).
- ♦ Budowa sieci kanalizacji deszczowej na os. Nikutowo.
- ♦ Przebudowa i rozbudowa odwodnienia śródmieścia miasta Mrągowo.
- ♦ Rozbudowa sieci gazowej, modernizacja kotłowni komunalnych, modernizacja pieców w obiektach os. fizycznych.
- ♦ Modernizacja nawierzchni dróg oraz budowa ekranów akustycznych.

¹⁾ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022

- ♦ Modernizacja drogi krajowej nr 16.
- ♦ Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy.
- ♦ Zalesianie nieużytków i terenów o najniższej wartości dla rolnictwa.
- ♦ Opracowanie audytu krajobrazowego.

IV. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY MIASTO MRĄGOWO

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022 - Raport za lata 2021 - 2022” opracowany został na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek samorządowych jak i innych podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy, których działania były wpisane w harmonogram realizacyjny analizowanego Programu Ochrony Środowiska.

Na podstawie ankietyzacji zwrócono się z prośbą do poszczególnych organów oraz jednostek organizacyjnych o udzielenie informacji na temat zadań jakie realizowane były na terenie gminy miasto Mrągowo w 2021 oraz 2022 roku.

Adresaci ankiet:

- ♦ Urząd Miejski w Mrągowie,
- ♦ Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mrągowie,
- ♦ Miejska Energetyka Ciepła Spółka z o.o. w Mrągowie,
- ♦ Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Olsztynie,
- ♦ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- ♦ Spółdzielnia Mieszkaniowa "Perspektywa" w Mrągowie,
- ♦ Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie,
- ♦ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - Oddział w Olsztynie,
- ♦ Nadleśnictwo Mrągowo.

Tabela nr 1. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
1.	Przebudowa głównego kolektora deszczowego od jez. Magistrackiego do jez. Juno	W trakcie realizacji	Zadania przewidziane do realizacji w ramach opracowanej w 2016 r. dokumentacji projektowej pn. „Budowa i przebudowa głównych kolektorów deszczowych na terenie Miasta Mrągowo”. W związku ze zmianą ustawy Prawo Wodne oraz zmianą definicji wód opadowych istnieje możliwość zastosowania innych rozwiązań projektowych. Miasto opracowało model opadowy i zleciło opracowanie koncepcji zmiany dokumentacji wraz z opracowaniem modelu hydrodynamicznego, na podstawie którego zostaną zaproponowane nowe rozwiązania projektowe. Zakładany termin realizacji zadania - do końca 2023 roku.		
2.	Przebudowa kolektora kanalizacji deszczowej od os. Mazurskiego do ul. Moniuszki				
3.	Budowa wylotów kanalizacji deszczowej w ul. Dziękczynej	NIE	-----	-----	-----
4.	Budowa systemów podczyszczających na istniejących wylotach kanalizacji deszczowej do jez. Czos i Sutapie Małe wraz z przebudową wylotów	NIE	-----	-----	-----
5.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej na os. Zatorze w Mrągowie (część północna i południowa)	TAK	Zadanie zrealizowane w 2020 roku przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mrągowie	-----	-----
6.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej na os. Nikutowo	TAK	Zadanie zrealizowane w 2020 roku przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mrągowie	-----	-----
7.	Przebudowa i rozbudowa odwodnienia śródmieścia miasta Mrągowo	NIE	-----	-----	-----

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
7.	Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	TAK (realizacja przez ZWIK Sp. z o.o. w Mrągowie)	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Okulickiego (PVC Dn200 - 105mb)	2021 - 2022	80 148,64 zł
			Budowa sieci wodociągowej ul. Okulickiego (PE Dn100 - 107,5m)	2021 - 2022.	47 944,17zł
			Budowa sieci kanalizacji sanitarnej os. Nikutowo (PVC Dn250 - 106mb)	2021 - 2022	50 714,93zł
			Budowa sieci wodociągowej os. Nikutowo (PE Dn100 - 122,5mb)	2021 - 2022	75 111,65zł
			Budowa sieci kanalizacji sanitarnej os. Mazurskie 7 (PVC Dn315 - 63,5mb; PVC Dn200 - 25mb)	2021 - 2022	136 547,31zł
			Budowa sieci kanalizacji tłocznej os. Nikutowo dz. nr 254/2 ob. 9 (PE Dn110 - 160mb)	2020 - 2021	9 381,14zł
			Budowa sieci wodociągowej ul. Wojska Polskiego - ul. Żołnierska (PE Dn110 - 67,25mb)	2018 - 2021	56 220,96zł
			Budowa siei kanalizacji sanitarnej ul. Wojska Polskiego - ul. Żołnierska (PVC Dn315 - 118,8mb; PVC Dn250 52mb)	2018 - 2021	124 479,72zł
			Budowa sieci wodociągowej ul. Giżycka (PE dn160 - 400mb)	2016 - 2021	147 614,75zł

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
8.	Rozbudowa sieci gazowej, modernizacja kotłowni komunalnych, modernizacja pieców w obiektach os. fizycznych	TAK (realizacja przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Olsztynie)	Długość wybudowanej sieci gazowej - 3928 metrów	2021	Koszty realizacji zadań poniesione przez PSG stanowią dane firmy i nie podlegają udostępnianiu
			Długość wybudowanej sieci gazowej - 2323 metrów	2022	
			Ilość wybudowanych przyłączy gazowych - 23 sztuki	2021	
			Ilość wybudowanych przyłączy gazowych - 31 sztuk	2022	
9.	Modernizacja nawierzchni dróg oraz budowa ekranów akustycznych	NIE	-----	-----	-----
10.	Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Ustawienie, we współpracy z Fundacją Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich, pojemnika typu „serce” na plastikowe nakrętki w kształcie serca, przed budynkiem Urzędu Miejskiego w Mrągowie - darowizna. Każdy z Mieszkańców ma możliwość dostarczyć dowolną ilość nakrętek do tego pojemnika, skąd odbiera je Fundacja Fruktus z Mrągowa - darowizna.	2021	-----

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
10.	Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Szkolenie z zakresu gospodarowania odpadami, skierowane do Radnych Rady Miejskiej, Zarządców budynków wielorodzinnych i Mieszkańców Miasta Mrągowa. Szkolenie zostało przeprowadzone na zlecenie ZGOK Sp. z o.o. w Olsztynie, w ramach projektu „Modernizacja instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych” - nieodpłatnie.	2021	-----
			Przedłużenie umowy dot. bezpłatnej aplikacji na telefon „EcoHarmonogram”, która przypomina Mieszkańcom o terminach odbioru odpadów, terminach płatności, jak również wszystkich zmianach dotyczących systemu gospodarowania odpadami. Za pomocą aplikacji można również dokonać zgłoszenia o nieodebranych odpadach lub innych nieprawidłowościach związanych z gospodarką odpadami na terenie Mrągowa.	2021	3 720,00 zł (rocznie)
			Przeprowadzenie konkursu z nagrodami wśród mieszkańców Mrągowa, dotyczący znajomości ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Mrągowo. W ramach nagrody Mieszkańcy otrzymywali domowe pojemniki do segregacji.	2021	1 530,00 zł
			Zamieszczanie w gazecie lokalnej artykułów dotyczących bieżących problemów związanych z gospodarowaniem odpadami na terenie Mrągowa - gazeta wydawana przez Urząd Miejski w Mrągowie.	2021	-----

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
10.	Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Zakup sześciu sztuk pojemników do segregacji SM-1100 (2 komplety).	2021	4 710,90 zł
			Zakup naklejek na pojemniki do segregacji	2021	879,00 zł
			Przedłużenie umowy dot. bezpłatnej aplikacji na telefon „EcoHarmonogram”, która przypomina Mieszkańcom o terminach odbioru odpadów, terminach płatności, jak również wszystkich zmianach dotyczących systemu gospodarowania odpadami. Za pomocą aplikacji można również dokonać zgłoszenia o nieodebranych odpadach lub innych nieprawidłowościach związanych z gospodarką odpadami na terenie Mrągowa.	2022	3 720,00 zł (rocznie)
			Oznakowanie wszystkich pojemników na odpady zmieszane i selektywne ustawionych dla nieruchomości wielorodzinnych w formie naklejki o treści „nieruchomość zamieszkała”. Pod tym napisem będzie zostawione miejsce do podpisania adresem nieruchomości, do którego pojemniki przynależą - we własnym zakresie	2022	-----
			Zgłoszenie udziału w programie Gospodarka Odpadami w gminach – diagnoza i wsparcie, w pełni dofinansowanego z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. Okres realizacji projektu - od 01 maja 2022 roku do 31 maja 2023 roku. Miasto nie zostało zakwalifikowane do dalszego etapu - nieodpłatnie	2022	-----

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
10.	Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Edukacyjne naklejki. W przypadku stwierdzenia niewłaściwej segregacji odpadów, pracownicy firmy umieszczają na pojemnikach lub workach do segregacji specjalne naklejki z napisem „nieprawidłowa segregacja”. Jest to sygnał dla właściciela nieruchomości, że wymagana jest ponowna segregacja, w przypadku segregacji workowej. Na terenach zabudowy wielorodzinnej, gdzie segregacja gromadzona jest w pojemnikach, naklejka o niewłaściwej segregacji oznacza, że do danego pojemnika trafiły odpady, które nie powinny się tam znaleźć. W przypadku utrzymywania się bądź powtarzania złej segregacji, właściciel/zarządca nieruchomości otrzyma czerwoną naklejkę z informacją, że będzie naliczona opłata podwyższona, tj. trzykrotność opłaty podstawowej. Ilość naklejek - 150 szt.	2022	471,61 zł
			Zakup dwóch Miejskich Punktów Elektroodpadów, w których Mieszkańcy mogą w bezpieczny sposób pozbyć się odpadów niebezpiecznych (drobnych elektroodpadów) - np. baterii, żarówek, starych telefonów komórkowych, ładowarek, płyt kompaktowych, kalkulatorów itp. Jeden punkt został ustawiony przy budynku Urzędu Miejskiego w Mrągowie, drugi stanął przy Miejskim Centrum Kultury.	2022	43 025,40 zł
			Cykl edukacyjny dotyczący prawidłowej segregacji. Seria artykułów opisująca bardziej szczegółowo poszczególne frakcje odpadów, błędy jakie popełniamy przy segregacji i jak ich unikać - we własnym zakresie	2022	-----

Lp.	Zadanie	Realizacja zadania TAK / NIE	Opis realizacji zadania	Termin realizacji zadania	Koszty realizacji zadania
10.	Promowanie recyklingu odpadów wśród mieszkańców gminy	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Współpraca przy opracowywaniu danych do ulotki informacyjnej dla Mieszkańców, wydanej przez firmę odbierającą odpady komunalne z terenu miasta Mrągowa (KOMA Olsztyn Sp. z o.o.) - we własnym zakresie.	2022	-----
			Zakup naklejek na odpady zmieszane - 1005 szt.	2022	1 895,59 zł
			Zakup naklejek na pojemniki do selektywnej zbiórki - 639 szt.	2022	6 000,00 zł
11.	Zalesianie nieużytków i terenów o najniższej wartości dla rolnictwa	NIE	-----	-----	-----
12.	Opracowanie audytu krajobrazowego	TAK (realizacja przez Urząd Miejski w Mrągowie)	Opracowanie Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu	2022 - 2023	-----

Źródło: Analiza własna na podstawie danych uzyskanych z ankietyzacji

Ponadto na terenie Gminy Miasto Mrągowo Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie w latach 2021 - 2022 udzielił dotacji na łączną kwotę 1 428 483,67 zł w zakresie modernizacji istniejących źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

V. MONITOROWANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1. Zasady monitoringu

W procesie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania, jak i również będą mogły być dokonane ewentualne modyfikacje Programu. Monitoring powinien być sprawowany w następujących zakresach:

- ♦ monitoring środowiska,
- ♦ monitoring programu,
- ♦ monitoring odczuć społecznych.

W Unii Europejskiej badania dotyczące opracowania wskaźników prezentujących stan i ochronę środowiska w powiązaniu z rozwojem gospodarczym wykonywane są przez Europejską Agencję Środowiska (EEA). Opracowywane przez Agencję raporty oparte są na metodzie **D-P-S-I-R - Driving Forces** (czynniki sprawcze) - **Pressures** (presje) - **State** (stan) - **Impact** (wpływ) - **Response** (środki przeciwdziałania).

Metoda ta jeżeli obejmuje większy przedział czasowy pozwala na ukazanie tendencji zmian zachodzących w danym czasie, umożliwia porównywanie tych tendencji z przyjętymi celami polityki ekologicznej, a w konsekwencji prowadzi do wykorzystania wskaźników w procesie decyzyjnym. W przyjętej przez EEA metodzie wykorzystywane jest 14 zagadnień problemowych:

- ♦ rozwój społeczno - gospodarczy,
- ♦ zmiany klimatu,
- ♦ zanikanie warstwy ozonu stratosferycznego,
- ♦ zakwaszenie,
- ♦ troposferyczny ozon i inne fotochemiczne utleniacze,
- ♦ substancje chemiczne,
- ♦ odpady,
- ♦ przyroda i różnorodność biologiczna,
- ♦ woda,
- ♦ środowisko przybrzeżne i morskie,
- ♦ degradacja gleby,
- ♦ środowisko miejskie,
- ♦ główne przypadki nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- ♦ sektory społeczne.

Również w Polsce podjęto próbę opracowania wskaźników, które mają odzwierciedlać najważniejsze problemy oraz zmiany w środowisku, a poprzez wskazanie trendów ocenić szanse i zagrożenia w przyszłości. Wskaźniki opracowano w układzie **PSR** - Presja - Stan - Reakcja.

Metoda P-S-R przedstawia związki przyczynowo - skutkowe zachodzące pomiędzy oddziaływaniem człowieka na środowisko, jakością poszczególnych komponentów środowiska i podejmowaniem działań zaradczych mających na celu poprawę istniejącej sytuacji. Wskaźniki dobrano w podziale na grupy tematyczne odpowiadające takim zagadnieniom środowiskowym jak:

problemy globalne:

- ♦ zanikanie warstwy ozonowej, zmiany klimatu,

problemy środowiskowe krajowe:

- ♦ zagrożenie powietrza,
- ♦ zagrożenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- ♦ zagrożenie lasów,
- ♦ zagrożenie różnorodności biologicznej,

- ♦ środowisko miejskie,

problemy sektorowe:

- ♦ przemysł,
- ♦ rolnictwo,
- ♦ sektor gospodarstw domowych,
- ♦ transport.

Przedstawiony powyżej sposób monitorowania zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska wymaga dobrej współpracy wszystkich zaangażowanych instytucji, na czele z Urzędem Miejskim w Mrągowie. Postęp we wdrażaniu programu może być mierzony wskaźnikami:

- ♦ *wskaźniki presji na środowisko* - wskazują główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych (np. emisja zanieczyszczeń do środowiska),
- ♦ *wskaźniki stanu środowiska* - odnoszące się do jakości środowiska i jakości jego zasobów (np. jakość wód podziemnych i powierzchniowych). Podstawą ich określenia są wyniki badań i pomiarów uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wskaźniki te obrazują ostateczny rezultat realizacji celów polityki ekologicznej i powinny być tak konstruowane, aby możliwe było dokonanie przeglądowej oceny stanu środowiska i zmian zachodzących w czasie,
- ♦ *wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych* - pokazującą działania podejmowane przez społeczeństwo lub określoną instytucję w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropogenicznej presji na środowisko (np. procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, obszary prawnie chronione jako procent całego obszaru).

5.1.1. Monitoring środowiska

System kontroli środowiska, jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska i może być traktowany jako podstawa do oceny całej polityki ochrony środowiska. Jest jednym z najważniejszych kryteriów, na podstawie których tworzona jest nowa polityka.

Mierniki efektów ekologicznych są w znacznym stopniu dostępne jako wielkości mierzone w ramach istniejących systemów kontroli i monitoringu. Pomiarów poziomów emisji i imisji, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, RZGW, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak np. Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych itp.

5.1.2. Monitoring programu

Najważniejszym wskaźnikiem jest monitorowanie realizacji poszczególnych zadań. Urząd Miejski w Mrągowie będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w Programie. W 2025 roku nastąpi kolejna ocena postępów realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2023 - 2024. Ten cykl będzie się powtarzał co każde dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

W przypadku nie osiągnięcia zaplanowanych zamierzeń należy dokonać analizy sytuacji i poznać jej przyczyny. Powodem mogą być np. brak czasu, pieniędzy, zasobów ludzkich lub też zmiana kolejności przewidzianych w programie zadań priorytetowych.

5.1.3. Monitoring odczuć społecznych

Jest on sprawowany na podstawie badań opinii społecznej i specjalistycznych opracowań służących jakościowej ocenie udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska, a także ocenie odbioru przez społeczeństwo efektów Programu, między innymi przez ilość i jakość interwencji zgłaszanych do władz gminy miasto Mrągowo.

5.2. Monitorowanie założonych efektów ekologicznych

W ocenie postępu wdrażania Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych. Powinno być ono realizowane przy pomocy wskaźników (mierników) stanu środowiska i zmian presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej.

W poniższej tabeli zaproponowano najistotniejsze wskaźniki, przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i powinna być modyfikowana. Jednocześnie zaznacza się, iż działania zawarte w tabeli są przykładowe i nie stanowią sztywnych założeń jakimi należy kierować się przy monitorowaniu realizacji POŚ. Lista ta została oparta na dokonanej analizie wskaźnikowej stanu środowiska miasta. Obok wskaźników zamieszczonych w tabeli wskazano również źródło informacji, z którego mogą być czerpane.

Tabela nr 2. Wskaźniki monitoringowe Programu Ochrony Środowiska dla gminy miasto Mrągowo

Wskaźnik	Jedn.	Wartość bazowa	Zmiana wartości wskaźnika realizacja Programu Ochrony Środowiska					Ocena realizacji
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	
Długość sieci ciepłowniczej	m	24 046,0	24 445,0	25 100,0	25 467,0	29 395,0	31 718,0	Pozytywna
Długość sieci ciepłowniczej preizolowanej	m	21 517,0	22 035,0	22 690,0	23 057,0	b.d.	b.d.	Pozytywna
Powierzchnia ogrzewana ciepłem sieciowym przez MEC Sp. z o.o.	m ²	344 997,8	347 974,8	350 066,5	359 376,0	359 376,0	359 376,0	Zachowanie trendu
Udział paliwa węglowego w produkcji ciepła sieciowego przez MEC Sp. z o.o.	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Zachowanie trendu
Stosunek sprzedaży ciepła sieciowego do wielkości produkcji ciepła sieciowego	-	0,90	0,91	0,91	0,88	0,88	0,88	Zachowanie trendu
Wielkość sprzedaży ciepła sieciowego w przeliczeniu na m ² ogrzewanej powierzchni	GJ/m ²	0,52	0,51	0,47	0,45	0,45	0,45	Zachowanie trendu
Długość czynnej sieci gazowej	m	70 943	71 303	72 927	74 067	77 481	79 551	Pozytywna
Liczba czynnych przyłączy gazowych do budynków NIEMIESZKALNYCH	szt.	230	232	237	241	243	241	Pozytywna
Liczba czynnych przyłączy gazowych do budynków MIESZKALNYCH	szt.	1 926	1 933	1 946	1 964	1 983	2 012	Pozytywna
Zużycie gazu ziemnego na ogrzewanie mieszkań	MWh	16 819,1	17 800,3	21 259,1	20 861,6	25 821,1	24 466,7	Pozytywna

Wskaźnik	Jedn.	Wartość bazowa	Zmiana wartości wskaźnika realizacja Programu Ochrony Środowiska					Ocena realizacji
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	kWh	608	616	598	644	641	632	Negatywa
Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	61,4	61,6	61,6	61,8	62,7	b.d.	Pozytywna
Liczba czynnych przyłączy do sieci wodociągowej - BUDYNKI MIESZKALNE	szt.	2 037	20 45	2 054	2 065	2 084	2 101	Pozytywna
Liczba awarii sieci wodociągowej	szt.	14	20	18	22	25	24	Negatywa
Ilość wody dostarczonej siecią wodociągową - PODMIOTY GOSPODARCZE	tys. m ³	193,6	313,5	218,8	246,7	229,3	231,4	Negatywa
Ilość wody dostarczonej siecią wodociągową - GOSPODARSTWA DOMOWE	tys. m ³	866,3	817,4	822,6	638,9	658,4	642,0	Pozytywna
Zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca	m ³	39,5	37,4	38,0	29,8	31,0	30,7	Pozytywna
Zużycie wody na potrzeby przemysłu	tys. m ³	1 100	1 189	1 252	1 389	1 508	1 553	Negatywa
Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej	km	71,2	71,4	71,5	71,7	73,5	73,8	Pozytywna
Liczba czynnych przyłączy do sieci kanalizacyjnej - BUDYNKI MIESZKALNE	szt.	2 035	2 042	2 051	2 061	2 079	2 096	Pozytywna

Wskaźnik	Jedn.	Wartość bazowa	Zmiana wartości wskaźnika realizacja Programu Ochrony Środowiska					Ocena realizacji
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	
Liczba awarii sieci kanalizacji sanitarnej	szt.	183	200	195	178	181	200	Negatywa
Ilość odebranych odpadów komunalnych	Mg	8 822,413	8 548,656	8 498,310	8 239,871	8 219,782	8 293,198	Pozytywna
Ilość odebranych zmieszanych odpadów komunalnych	Mg	6 325,503	6 517,791	6 518,931	6 125,500	6 202,700	5 523,180	Pozytywna
Udział zmieszanych odpadów komunalnych w łącznej ilości odebranych odpadów komunalnych	%	71,7	76,2	76,7	74,3	75,5	66,6	Pozytywna
Ilość odpadów komunalnych zebranych w PSZOK	Mg	195,366	150,401	212,880	191,544	189,252	131,534	Pozytywna
Udział gospodarstw domowych deklarujących selektywną zbiórkę odpadów komunalnych	%	87,86	87,92	89,51	91,89	100	100	Pozytywna
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	41,70	67,04	136,97	151,27	27,74	27,38	Pozytywna
Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	99,79	96,58	92,57	71,59	---	---	---
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	5,41	4,84	0,30	0,00	0,00	0,00	Zachowanie trendu

Wskaźnik	Jedn.	Wartość bazowa	Zmiana wartości wskaźnika realizacja Programu Ochrony Środowiska					Ocena realizacji
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	
Wydatki poniesione na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	mln zł	3,267	3,586	4,419	4,870	6 278	5 351	---
Powierzchnia gruntów leśnych	ha	123,88	123,53	122,53	122,53	121,72	121,72	Negatywna
Powierzchnia lasów	ha	120,01	119,66	118,66	118,66	117,85	117,85	Negatywna
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej	ha	71,03	71,71	71,71	71,71	71,71	b.d.	Zachowanie trendu
Liczba ustanowionych pomników przyrody	szt.	4	4	3	3	0	0	Pozytywna

*Źródło: Analiza własna (m.in. na podstawie danych poszczególnych jednostek wpisanych w POŚ oraz na podstawie danych GUS BDL wg. stanu na dzień 10.10.2023r.)
Dla części wskaźników nie można było przypisać wartości za 2022 r. ze względu na to, iż w momencie opracowywania Raportu GUS nie opublikował aktualnych danych.*

VI. PODSUMOWANIE

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2022r. poz. 2556 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami ustawy, **polityka ochrony środowiska** - czyli zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju - prowadzona jest m.in. za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Z realizacji programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska przedstawia podjęte w latach 2021 - 2022 działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie gminy miasto Mrągowo oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych.

W okresie sprawozdawczym podjęte zostały kierunki działań określone w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska. Wszystkie realizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie gminy. Do największych i najbardziej kosztownych działań należała realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ponadto duży nacisk kładziony jest również na ograniczanie tzw. niskiej emisji - m.in. udzielenie mieszkańcom dofinansowania na wymianę ogrzewania z węglowego na niskoemisyjne, prowadzenie edukacji ekologicznej oraz przeprowadzenie inwentaryzacji potencjalnych źródeł niskiej emisji.

Na terenie miasta prowadzone są również działania ciągłe m.in. uwzględnienie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska jednoznacznie można stwierdzić, że zadania, zależnie od możliwości budżetowych, są na bieżąco realizowane. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania, na realizację których wydatkowano o wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadanie, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe.

Mimo to gmina miasto Mrągowo nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych, zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

W latach 2021 - 2022 sukcesywnie realizowano zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022. Stopień realizacji poszczególnych zadań uwarunkowany był możliwościami finansowymi.

VII. BIBLIOGRAFIA

Materiały:

- ♦ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.),
- ♦ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.),
- ♦ Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022.

VIII. SPIS TABEL

Tabela nr 1. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2015 - 2018 z perspektywą do roku 2022..... 8

Tabela nr 23. Wskaźniki monitoringowe Programu Ochrony Środowiska dla gminy miasto Mrągowo 18